

Sygn. akt I CSK 644/12

POSTANOWIENIE

Dnia 7 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa H. S. i H. S.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w S.
o ustalenie nieistnienia obowiązku spłaty kredytu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 czerwca 2013 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Okręgowego w T.
z dnia 24 maja 2012 r.,

skargę odrzuca.

Uzasadnienie

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w T. zmienił uwzględniający żądanie pozwu wyrok Sądu pierwszej instancji i oddalił powództwo o ustalenie nieistnienia obowiązku spłaty przez powodów kredytu mieszkaniowego zaciągniętego przez pozwaną spółdzielnię na budowę bloku nr 20 przy ul. P. w S., w którym przydział mieszkania uzyskali skarżący.

W skardze kasacyjnej powodowie wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie apelacji spółdzielni, bądź o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, który powinien spełniać wymagania konstrukcyjne określone w art. 398⁴ § 1 k.p.c. Ze względu na to, że jest to środek wnoszony przede wszystkim w interesie publicznym, brak podstaw do rozszerzającej wykładni tego przepisu.

Skarga kasacyjna zawiera jedno uzasadnienie, co do którego należało rozstrzygnąć, czy dotyczy ono wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, czy też powołanej podstawy naruszenia prawa materialnego. Jeśli uwzględnić całość zawartych w niej motywów, to należało dojść do wniosku, że odnoszą się one do wskazanego we wniosku o jej przyjęcie zagadnienia „czy osoby przeciwko którym zapadły prawomocne orzeczenia zasądzające należności z tytułu obowiązku spłaty kredytu, które zostały już wykonane mogą domagać się ustalenia, że obowiązek spłaty kredytu faktycznie nie istniał, celem nabycia prawa do domagania się zwrotu wyegzekwowanego świadczenia w oparciu o przepis dotyczący nienależnego świadczenia (art. 410 k.c.)”. Argumentem decydującym o takiej kwalifikacji uzasadnienia skargi, przesądza końcowy, wniosek dokonanego wyводу, który jest powtórzeniem przedstawionego na wstępie zagadnienia. Próba zakwalifikowania uzasadnienia jako motywów dotyczących podstawy kasacyjnej, oczywiście musiałaby prowadzić do przyjęcia braku uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Brak uzasadnienia podstawy kasacyjnej jest wadą konstrukcyjną skargi, tj. nie podlega naprawie w sposób przewidziany dla usuwania braków formalnych pism procesowych. Uzasadnienie podstawy kasacyjnej nie może być ogólne, lecz musi omawiać w sposób szczegółowy wytkniętą wadę, co nie budziło już wątpliwości w okresie przedwojennym (por np. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1937 r., C III 2047/36, Zb. Orz. 1938, nr 1, poz. 41).

Na marginesie należy zauważyć, że gdyby nie wskazana przesłanka do odrzucenia skargi i podlegałaby ona rozpoznaniu, to istniałyby podstawy do odrzucenia pozwu. Zarówno Sądy *meriti* jak i skarżący przeoczyli, że orzeczenia zasądzające kwoty z tytułu przedmiotowego kredytu stanowiły przeszkodę do dochodzonego powództwa o ustalenie. Prawomocne nakazy zapłaty mają moc wyroków (art. 353² k.p.c.). Z tego względu nakaz zapłaty zasądzający świadczenie stwarza powagę rzeczy osądzonej co do ustalenia nieistnienia stosunku prawnego, lub prawa, z którego wynika zasądzone roszczenie (por np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 1998 r., I PKN 266/98, OSNP 1999, nr 17, poz. 554).

W tym stanie rzeczy należało orzec, jak w sentencji (art 398⁶ § 3 k.p.c.).